
Ohlédnutí za Andy Warholem české arabistiky

Ohlédnutí za Andy Warholem české arabistiky

Rčení nomen omen může mnohdy mást. Ne tak u profesora Rudolfa Veselého. Arabista světového formátu, dlouholetý pedagog Filozofické Fakulty UK a báječný vypravěč kolem sebe šířil dobrou náladu a optimismus. Minulý čas je bohužel na místě – profesor Veselý zemřel 8. února 2020 ve věku nedožitých 89 let.

Rodák z Hradce Králové patřil ke generaci, která při studiu na FF UK (v případě Veselého to byla v letech 1950-1955 arabistika a perština) zažila počátkem 50. let minulého století ještě přímé žáky „otců-zakladatelů“ orientalistických oborů v Československu. Veselý studoval u Felixe Tauera, který do češtiny poprvé přeložil příběhy z Tisíce a jedné noci, mezi jeho učitele patřil i Jan Rypka, velký znalec perské poezie.

Mezi Veselého spolužáky se objevila řada jmen, která později vstoupila do panteonu české orientalistiky, za všechny jmenujme o pár let staršího Karla Petráčka. Spolužačkou ze studií byla také turkoložka Zdeňka Přenosilová, která se stala Veselého ženou. Což občas pana profesora vedlo k mezioborovému pošťuchování. „Arabština, to je jazyk básníků, ta se zpívá, turečtina je jako když střílí ze samopalu,“ říkával Veselý. Jízlivě to ovšem nemyslel, za svou paní, která zemřela v roce 1998, učil i osmanské dějiny.

Byť byl Rudolf Veselý odborníkem na středověké dějiny islámu, dobře znal i realie muslimských zemí. Čtyři roky lektoroval češtinu na Univerzitě Ajn Šams v Káhiře, v 80. letech minulého století pracoval v Libyi jako tlumočnick

Strojexportu. Svůj učitelský talent uplatnil v letech 1982-1990 ve Státní jazykové škole v Praze, kde vedl orientální oddělení.

Na Filosofickou fakultu se vrátil až po revoluci a ve věku, kdy se jiní už chystají do penze, se naplno vrhl do akademické kariéry. V roce 1990 se stal docentem, o dva roky později profesorem dějin a kultury islámských zemí. Roku 1991 byl jmenován ředitelem Ústavu Blízkého východu a Afriky, který dlouhá léta vedl. Svě ve světě nejcitovanější dílo, kritickou edicí díla Qahwat al-inšá, což je stylistická příručka mamlúckého úředníka působícího v Káhiře v 15. století, vydal Rudolf Veselý v Bejrútu ve svých 74 letech. A na prahu osmdesátky se v Česku dočkal nového vydání svého překladu zápisků Usámy ibn Munkize, arabského politika a spisovatele, který ve 12. století válčil s křižáky.

Na závěr jedna osobní vzpomínka: Rudolfa Veselého si budu pamatovat také jako muže, který vyčníval. Nikoliv vzrůstem, ale zevnějškem. Stříbřitá kštica, brýle s kostěnou obroučkou, klubové sako, gesta. Snad by se pan profesor za to srovnání nezlobil. Ale jestli existoval nějaký Andy Warhol české arabistiky, byl to Rudolf Veselý.